

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТНО ПОДРУЧЈЕ: **МОЈА ОКОЛИНА** (5 сати седмично, 180 сати годишње)

ГЛОБАЛНИ ЦИЉ

Цјеловит развој свих потенцијала дјетета до личног максимума, уважавајући индивидуалност и урођене склоности у сваком од аспеката развоја (интелектуалном, социјално-емоционалном и физичком развоју, развоју говора, изражавања, стварања и комуникацијских способности), поштујући притом, актуелни ниво и темпо напредовања који је дијете већ достигло.

Оријентисати се на усавршавање свих домета у зони ближег развоја, кроз непосредно искуство, игру и игролике активности, стваралаштво, учење, активно и интерактивно учење и подршку, у пријатној социјално-емоционалној атмосфери.

Посебни циљеви:

- упознавање школе, правила понашања те разумијевање основних међуљудских односа у заједници (школа, одјељење);
- подстицање радних навика и културе рада;
- упознавање празника који се традиционално прослављају у школи и начина на који се обиљежавају;
- развијање осјећаја припадности групи, толеранције и уважавања;
- усвајање елементарних знања о породици и култури живљења у кући/стану;
- упознавање са основним правилима понашања те развијање одговорности према себи и другим учесницима у саобраћају;
- упознавање са основним карактеристикама мјеста и радом људи у свом окружењу;
- оспособљавање ученика за оријентацију у времену на основу активности у току дана, те схватање појма седмице;
- уочавање основних карактеристика годишњих доба;
- упознавање појма неживе природе и карактеристика појединих материјала (топло, хладно, текстура, растворљивост), те уочавање једноставних узрочно-последичних веза;
- упознавање појма живе природе, основних карактеристика те међусобне зависности биљака, животиња и човјека;
- идентификовање карактеристичних врста животиња и животних средина у којима живе;
- развијање правилног односа према биљном и животињском свијету;
- усвајање основних еколошких навика и елементарних знања везаних за заштиту средине у којој ученик борави;
- усвајање основних знања о грађи човјековог тијела (основни дијелови тијела), те схватање важности здраве исхране, физичке активности и хигијене за здравље човјека;

- активно учествовање у планирању и реализацији пројеката школе или одјелењске заједнице као и у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи;
- оспособљавање ученика да препознају, разликују, упоређују и класификују предмете и бића према задатим особинама;
- развијање способности одређивања релација у простору;
- упознавање појмова: тачка, линија, област;
- развијање прецизности и естетског доживљаја;
- упознавање појмова скуп и члан скупа;
- развијање способности уочавања и формирања скупова према својствима предмета (боја, облик, величина, материјал...) и упоређивање скупова по бројности;
- развијање алгоритамског начина размишљања;
- његовање математичке радозналости, радних и естетских навика;
- стимулисање и развијање вјештине бројања, читања и писања бројева прве десетице;
- усвајање основних математичких знакова;
- упознавање са рачунским операцијама сабирања и одузимања у оквиру прве десетице;

Садржаји програма предметног подручја **МОЈА ОКОЛИНА**

Редни број	Теме	Оквирни број сати
1.	Школа	10
2.	Породица	20
3.	Ученик у саобраћају	14
4.	Мјесто у којем живим и рад људи	14
5.	Оријентација у времену	16
6.	Нежива природа, појаве и материјали	16
7.	Животињски и биљни свијет	20
8.	Екологија	10
9.	Човјек и здравље	14
10.	Пригодне теме	6
11.	Предмети и бића у простору и односи међу њима	10
12.	Линија и област	6
13.	Скупови	8

14.	Природни бројеви до 10 и 0	16
УКУПНО		180

Тема - ШКОЛА (10 сати)

Посебни циљеви:

- упознавање школе, правила понашања те разумијевање основних међуљудских односа у заједници (школа, одјељење);
- подстицање радних навика и културе рада;
- упознавање празника који се традиционално прослављају у школи и начина на који се обиљежавају;
- развијање осјећаја припадности групи, толеранције и уважавања.

Исходи

Садржај

Ученик може да:

- именује назив своје школе;
- именује школски прибор;
- сналази се у школском простору;

- именује запослене у школи;
- објасни дужности и обавезе запослених у школи;

- именује просторије у школи и намјештај у њима;
- објасни намјену просторија у школи;
- чува школску имовину;

- именује другове у одјељењу;
- сједи, игра се и учи са другарима у одјељењу;
- дружи се са другарима без конфликтних ситуација;
- односи се према друговима и учитељу са поштовањем и уважавањем;

- наведе правила понашања у школи;

Моја школа и ја у школи

Радници у школи

Школске просторије и намјештај

Моји другови у одјељењу и моја учитељица/учитељ

<ul style="list-style-type: none"> - понаша се у складу са договореним правилима; - именује права дјетета (право на живот, право на породицу, право на игру, право на школовање); - описује обавезе ученика; - описује начин одржавања хигијене у школи; - чисти радни простор након рада и оставља га уредним, отпатке баца у одговарајућу канту за смеће; - именује значајне догађаје и празнике који се прослављају у школи (школска слава Свети Сава, Дан школе...); - активно учествује у припреми прославе значајних догађаја у школи. 	<p>Правила понашања у школи</p> <p>Права и обавезе дјетета (право на живот, право на породицу, право на игру и право на школовање)</p> <p>Хигијена у школи</p> <p>Значајни догађаји и датуми у школи</p>
<p>Тема - ПОРОДИЦА (20 сати)</p>	
<p>Посебни циљ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвајање елементарних знања о породици и култури живљења у кући/стану; 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржај</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наброји чланове уже и шире породице; - објасни и илустрацијом изрази осјећања за породицу и њену важност; - опише живот и рад у породици; - објасни улоге, задужења и обавезе свих чланова породице; 	<p>Моја породица</p> <p>Живот и рад у породици (улоге, задужења, обавезе)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - именује своје улоге у ужој и широкој породици (ћерка, син, унук, унука, брат, сестра); - именује занимања родитеља; - објасни које послове родитељи обављају у оквиру свог занимања; - објасни зашто родитељи раде; - наведе основне потребе за живот (храна, одјећа и друго); - објасни потребе за живот; - именује просторије у кући/стану; - објасни намјену просторија у кући/стану; - опише своју кућу/стан; - именује намјештај у кући/стану; - објасни намјену намјештаја у кући/стану; - именује кућанске апарате и уређаје; - објасни намјену кућанских апарата; - објасни основне разлике између намјештаја и кућанских апарата; - објасни начин употребе кућанских апарата; - уочи уређаје који су електрични или дигитални; - препознаје уређаје који уз помоћ струје могу да грију, хладе, свијетле, преносе звук, слику или информацију; - именује своје играчке; - наведе играчке које се могу саме покретати и кретати (опуштањем, 	<p>Међусобни односи у породици - Ко сам ја</p> <p>Рад и занимање родитеља</p> <p>Основне потребе за свакодневни живот (храна, одјећа, хигијена и друго)</p> <p>Породица живи у кући/стану</p> <p>Намјештај у кући/стану</p> <p>Апарати и уређаји у кући/стану</p> <p>Моје играчке</p>
--	---

<p>увртањем, помоћу опруге, играчке на батерије или струју);</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни начин чувања и безбједног руковања играчкама; - објасни опасности по здравље од неправилног руковања кућанским апаратима и уређајима; - наведе средства за одржавање хигијене у кући/стану; - разликује средства за одржавање хигијене у кући/стану према изгледу и намјени; - препозна опасна средства за хигијену; - опише на који начин учествује у одржавању хигијене у кући/стану; - именује врсте медија; - опише медије које зна да користи; - објасни како и зашто користи медије; - протумачи симболе договореног/познатог значења и спроведе поступак описан њима; - објасни како медији утичу на живот у породици (информације, упутства, савјети); - наведе основна правила коришћења дигиталних уређаја како се не би угрозило здравље; - објасни користи и штетности од медија; - именује значајне догађаје и празнике који се прослављају у породици (рођендан, Божић, Васкрс, Ускрс, Бајрам, Нова година, породична слава...); - исприча један традиционални обичај који се обиљежава у породици; - уочава различитости традиционалних обичаја и прихвата их. 	<p>Опасности и сигурно руковање апаратима и уређајума</p> <p>Хигијена у кући/стану</p> <p>Медији (новине, ТВ радио, интернет, часописи, рекламе, видео игре)</p> <p>Позитиван и негативан утицај медија (информативни и забавни садржаји, нарушавање здравља и друго)</p> <p>Празници у породици</p>
---	--

Тема - УЧЕНИК У САОБРАЋАЈУ (14 сати)

Посебни циљ:

- упознавање са основним правилима понашања те развијање одговорности према себи и другим учесницима у саобраћају.

Исходи

Садржај

Ученик може да:

- именује своју кућну адресу;
- објасни правилно кретање од куће до школе;
- објасни куда се крећу пјешаци, а куда превозна средства;

- наброји учеснике у саобраћају;
- именује основне појмове: коловоз, тротоар, ивичњак, пјешачки прелаз, раскрсница, семафор, саобраћајни полицајац, саобраћајни знак;

- препознаје и именује саобраћајне знакове који се налазе на путу од куће до школе;
- објасни значење идентификованих знакова;

- именује саобраћајна средства (на друму, прузи, води и у ваздуху);

- наведе правила културног и безбједног понашања у превозним средствима;
- објасни правилно кретање у различитим условима (раскрсница, пут без тротоара, са тротоаром, на отвореном путу);
- опише како се безбједно прелази коловоз, са и без пјешачког прелаза;
- објасни на којим мјестима је безбједно прелажење преко коловоза;

Од куће до школе

Понашање у саобраћају

(пред семафором, на пјешачком прелазу, на раскрсници, на улици, са и без тротоара)

Саобраћајни знакови

Саобраћајна средства

<ul style="list-style-type: none"> - идентификује правилно и неправилно понашање у саобраћају; - објасни улогу и значај саобраћајног полицајца и саобраћајних знакова за безбједност у саобраћају. 	<p>Путујемо (понашање пјешака и путника)</p> <p>Улога саобраћајног полицајца и значај саобраћајних знакова за безбједност у саобраћају</p>
<p>Тема - МЈЕСТО У КОЈЕМ ЖИВИМ И РАД ЉУДИ (14 сати)</p>	
<p>Посебни циљ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознавање са основним карактеристикама мјеста и радом људи у свом окружењу. 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржај</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује мјесто у којем живи; - именује најзначајније карактеристике мјеста у којем живи; - наброји занимања људи у мјесту у којем живи; - именује називе алата/прибора које људи употребљавају у својим занимањима; - уочи дигиталне уређаје које људи употребљавају у својим занимањима; - именује важне објекте на путу до школе (позориште, болница, вјерски објекти и друго); - објасни значај и намјену важних објеката у мјесту у којем живи; - наведе разлике у изгледу села и града; - објасни чиме се људи баве у селу, а чиме у граду; - упореди живот људи у граду и селу; 	<p>Моје мјесто – мјесто у којем живим</p> <p>Занимања људи у мом мјесту</p> <p>Важни објекти у мом мјесту</p> <p>Насеље (село - град)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - именује природне љепоте свог мјеста; - објасни природне љепоте мјеста у којем живи; - именује ријеку, планину, језеро и сл. у свом мјесту или непосредној околини. 	<p>Природне љепоте у мом мјесту</p>
<p>Тема - ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ (16 сати)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособљавање ученика за оријентацију у времену на основу активности у току дана, те схватање појма седмице; - уочавање основних карактеристика годишњих доба. 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржај</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује главне дијелове дана (јутро, подне, вече); - објасни да се дан састоји од обданице и ноћи (свијетли и тамни дио дана); - именује поздраве у току дана; - одреди вријеме својих активности помоћу временских одредница; - опише активности које обавља у одређеним дијеловима дана; - именује дане у седмици; - разликује радне дане и викенд; - именује годишња доба; - наведе основне карактеристике годишњих доба (изглед биљака понашање животиња, активности људи, одјећа); - идентификује догађаје у временском низу (прошлост, садашњост, будућност). 	<p>Дан и дијелови дана (јутро, подне, вече)</p> <p>Дневни распоред (оброци, долазак у школу, спавање)</p> <p>Седмица</p> <p>Прољеће</p> <p>Љето</p> <p>Јесен</p> <p>Зима</p> <p>Прошлост, садашњост и будућност</p>

Тема - НЕЖИВА ПРИРОДА, ПОЈАВЕ И МАТЕРИЈАЛИ (16 сати)

Посебни циљ:

- упознавање појма неживе природе и карактеристика појединих материјала (топло, хладно, текстура, растворљивост), те уочавање једноставних узрочно-последичних веза.

Исходи

Садржај

Ученик може да:

- разликује живу од неживе природе;
- наведе разлике између живе и неживе природе;
- наброји основне услове за живот (Сунце, вода, ваздух, земљиште);
- нацрта примјер зависности живе природе од неживе природе;

- идентификује мјеста гдје све има воде;
- наброји користи од воде;
- објасни снагу воде;

- експериментом утврди шта се дешава са ледом на повишеној температури;
- објасни како се вода претвара у лед, а како у водену пару;
- експериментално докаже које материјале вода раствара, а које не;

- препозна и именује различите врсте материјала;
- именује предмете исте намјене који су направљени од различитих врста материјала;

- чулним искуством одређује особине материјала (глатко, храпаво, тврдо, прозирно...);
- именује предмете који се могу правити од одређених материјала;

Жива и нежива природа

Вода

Особине воде у природи

Предмети од различитих врста материјала

Особине материјала

<ul style="list-style-type: none"> - објасни како се птице хране; - објасни начин кретања птица; - опише како се птице размножавају; - именује птице селице и птице станарице; 	
<ul style="list-style-type: none"> - именује и разликује домаће животиње; - именује младунчад домаћих животиња; - опише изглед једне домаће животиње; - објасни како се човјек брине за домаће животиње; 	<p>Домаће животиње</p>
<ul style="list-style-type: none"> - именује кућне љубимце; - објасни бригу о кућним љубимцима; - уочава и примјењује правила одговорног понашања према кућним љубимцима; 	<p>Кућни љубимци</p>
<ul style="list-style-type: none"> - именује и разликује дивље животиње; - наброји опасности од дивљих животиња; 	<p>Дивље животиње наше околине</p>
<ul style="list-style-type: none"> - именује поједине биљке које живе у различитим условима; - разликује дрвеће, траве, воће и поврће; 	<p>Биљке у околини</p>
<ul style="list-style-type: none"> - именује и разликује воће; - објасни гдје расте воће; - објасни како се воће користи у исхрани; - именује производе од воћа; 	<p>Воће</p>
<ul style="list-style-type: none"> - именује и разликује поврће; - објасни гдје расте поврће; - објасни важност воћа и поврћа у исхрани човјека; - објасни како се поврће користи у исхрани; 	<p>Поврће</p>

Тема - ЧОВЈЕК И ЗДРАВЉЕ (14 сати)

Посебни циљ:

- усвајање основних знања о грађи човјековог тијела (основни дијелови тијела), те схватање важности здраве исхране, физичке активности и хигијене за здравље човјека.

Исходи

Садржај

Ученик може да:

- наброји основне дијелове тијела (глава, труп, руке и ноге);
- објасни њихову улогу у свакодневном животу;
- објасни сопствени идентитет кроз свој изглед, пол, жеље, шта и кога воли и слично;
- покаже могућности свога тијела;
- објасни послове које може обављати;

- објасни низ догађаја који су довели до његовог доласка на свијет;
- објасни своје одрастање и бригу родитеља;
- опише шта је све научио док је одрастао;
- упореди себе као бебу и као школарца;

- објасни важност правилне исхране и хигијене за заштиту здравља човјека;
- наведе физичке активности које свакодневно обавља;
- именује храну;
- разликује правилну од неправилне исхране;

- именује средства за личну хигијену (четкица за зубе, паста за зубе, чешаљ, сапун и друго);
- правилно користи средства за личну хигијену;
- у школу долази уредан, очешљан и чист;

Моје тијело - То сам ја

Како сам постао

Бринем о свом здрављу (исхрана, лична хигијена, физичка активност)

Лична хигијена

<ul style="list-style-type: none"> - препознаје и именује емоције: срећа, туга, љутња и страх; - разликује добро и зло, пријатне и непријатне емоције; - објасни ситуације које изазивају страх; - предложи начине како савладати страх; - предложи рјешења за неспоразуме и препирке; - објасни важност пријатних емоција; - контролише непријатне емоције и изражава их на социјално прихватљив начин. 	<p>Емоције (наша осјећања и реакције)</p>
<p>Тема - ПРИГОДНЕ ТЕМЕ (6 сати)</p>	
<p>Посебни циљ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активно учествовање у планирању и реализацији пројеката школе или одјелењске заједнице као и у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи. 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржај</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на основу искуственог учења опише и објасни своја сазнања након посјете или излета. - изради илустративни низ догађаја/искустава након реализоване посјете/излета по моделу корак по корак. - 	<p>Посјете и излети: упознавање околине школе, посјета позоришту, биоскопу, парку, животињској фарми, културно-историјском споменику и слично</p>
<p>Тема - ПРЕДМЕТИ И БИЋА У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА (10 сати)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособљавање ученика да препознају, разликују, упоређују и класификују предмете и бића према задатим особинама; - развијање способности одређивања релација у простору. 	

Исходи	Садржај
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава и именује предмете и бића у непосредној околини; - посматра и анализира предмете из своје околине (боја, облик, величина, материјал и друго); - уочава заједничке карактеристике предмета и бића; - класификује предмете на основу заједничких особина (боја, облик, величина, материјал); - уочава и упоређује бића и облике предмета из непосредне околине (мало-мање-најмање; велико-веће највеће; кратко-дугачко; ниско-високо; уско-уже-најуже; танко-тање-најтање); - објасни и прикаже различите односе међу предметима (испред, иза, горе, доље, лијево, десно и друго); - може да употребљава различите врсте материјала које (сијече, лијепи, раставља, саставља и друго); - комбинује предмете и ствара нове цјелине; - Разликује дијелове и цјелину; - разликује основне од изведених облика. 	<p>Својства предмета: боја, облик, величина, површина, материјал (природни и вјештачки материјали)</p> <p>Класификовање и упоређивање бића и предмета из непосредне околине (величина, дужина, ширина, висина)</p> <p>Међусобни односи предмета и бића (испред, иза, лијево, десно, горе, доље, изнад, испод и друго)</p> <p>Комбиновање облика и материјала (израда дводимензионалних и тродимензионалних фигура)</p> <p>Правимо слагалицу</p>
Тема - ЛИНИЈА И ОБЛАСТ (6 сати)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознавање појмова: тачка, линија, област; - развијање прецизности и естетског доживљаја. 	
Исходи	Садржај
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује и црта праву, криву, отворену и затворену линију; 	<p>Линија (права, крива, отворена и затворена)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - уочи да се тачке могу спајати различитим линијама; - формира тачкама различите облике и фигуре; - разумије појмове унутрашњост и спољашност. 	<p>Тачка. Спајање тачака различитим линијама</p> <p>Унутрашњост и спољашњост (унутар, изван и на)</p>
<p>Тема - СКУПОВИ (8 сати)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознавање појмова скуп и члан скупа; - развијање способности уочавања и формирања скупова према својствима предмета (боја, облик, величина, материјал...) и упоређивање скупова по бројности; - развијање алгоритамског начина размишљања; - његовање математичке радозналости, радних и естетских навика. 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржај</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује скупове (нпр. бића, предмети и слично); - образује скуп од различитог дидактичког материјала на основу заједничког својства; - формира скупове на основу неке заједничке особине; - формира скупове предмета (исте боје облика, величине, материјала и друго); - формира скуп са истим или различитим бројем елемената; - упоређује скупове придруживањем члана једног скупа члановима другог скупа (максимално до 10); - анализира једноставан познати поступак/активност и разлаже кораке за њихово спровођење; - издвоји елементе из скупа и упореди их по величини (нацрта скуп, нацрта 	<p>Скуп (чланови - елементи скупа)</p> <p>Скупови према заједничком својству (бројност елемената, својства елемената и слично)</p> <p>Придруживање чланова једног скупа члановима другог скупа (бројањем до 10)</p>

<p>елементе скупа, упоређује елементе по величини).</p>	
<p>Тема - ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 10 И 0 (16 сати)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стимулисање и развијање вјештине бројања, читања и писања бројева прве десетице; - усвајање основних математичких знакова; - упознавање са рачунским операцијама сабирања и одузимања у оквиру прве десетице; - његовање математичке радозналости, радних и естетских навика. 	
<p>Исходи</p>	<p>Садржај</p>
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - броји до 10 (напријед и назад); - зна да искаже количину бројем (до 10); - чита и пише бројеве до 10; - именује и користи симболе у приказу количине (једнако, веће, мање); - упореди бројеве до 10; - препознаје знакове за сабирање и одузимање и примјењује у рачунању; - рачуна у оквиру броја 10. - реда бројеве по величини, ствара бројевни низ (растући и опадајући); 	<p>Бројање (скупови са различитим и истим бројем елемената)</p> <p>Перцепција и симболи за количину:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бројеви од 1 до 5; - нула (0); - бројеви од 6 до 9; - број 10; - писање и читање бројева. <p>Симболи - “веће од”, “мање од” или једнако (>, <, =)</p> <p>Знакови за сабирање “+” и одузимање “-”</p> <p>Рачунање у оквиру броја 10 (сабирање и одузимање на почетном нивоу)</p> <p>Бројевна права - ређање бројева по величини, бројевни низ</p>